

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра європейського права

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
« Правові засади захисту персональних даних в ЄС »

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський рівень)

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Освітня програма – «Міжнародне право»

Факультет міжнародних відносин

2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Правові засади захисту персональних даних в ЄС » для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань – 29 «Міжнародні відносини», спеціальності – 293 «Міжнародне право» факультету міжнародних відносин. Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2023. 20 с.

Розробники:

Сеник Святослав Володимирович, доктор філософії, доцент кафедри європейського права;

Бурак Степан Володимирович, асистент кафедри європейського права.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри європейського права

Протокол № 1 від “30” серпня 2023 р.

Завідувач кафедри європейського права

_____ (д.ю.н., проф. Миківич М. М.)

“30” серпня 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Правові засади захисту персональних даних в ЄС» розроблена відповідно до освітньої програми «Міжнародне право» підготовки бакалаврів спеціальністю – 293 «Міжнародне право» галузі знань – 29 «Міжнародні відносини».

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 29 міжнародні відносини <hr/> (шифр, назва)	за вибором студента
Модулів – 1	Напрямок 293 <hr/> (шифр, назва)	<i>Рік підготовки:</i>
Змістових модулів –1	Спеціальність (професійне спрямування) Міжнародне право	четвертий
Курсова робота		<i>Семестр</i>
Загальна кількість годин - 90		7-й
		<i>Лекції</i>
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	16 год.
		<i>Семінарські заняття</i>
		32 год.
		<i>Самостійна робота</i>
		42 год.
		Вид контролю: залік

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи професійних знань щодо закономірностей та особливостей функціонування механізму захисту персональних даних в Європейському Союзі та його місці у сфері захисту прав людини в ЄС.

Правові засади захисту персональних даних в ЄС

Завдання навчальної дисципліни:

дослідження генези розвитку та становлення правових засад захисту персональних даних в ЄС;

характеристика правового персональних даних в ЄС;

виокремлення особливостей міжнародно-правового співробітництва держав в рамках захисту персональних даних;

Значення захисту персональних даних в ЄС в контексті Євроінтеграційних процесів в Україні.

Загальні компетентності (ЗК):

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

знання і розуміння предметної сфери та розуміння професійної діяльності;

здатність застосовувати отримані знання у практичних ситуаціях;

здатність реалізовувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його постійного розвитку, дотримуватися принципу верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології; дотримуватися вимог онлайн-безпеки.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

здатність відстоювати національні інтереси власної держави за допомогою міжнародно-правових інструментів;

уміння вести дипломатичне та ділове листування, опрацьовувати міжнародні документи: договори, акти міжнародних організацій, рішення міжнародних судових органів, аналізувати їх зміст і юридичну природу, складати проекти і супровідну документацію українською та іноземними мовами;

володіти знаннями про особливості застосування європейського права та права Європейського Союзу, які зумовлені членством нашої держави у Раді Європи та кандидатом у члени ЄС;

здатність аналізувати договірний та інституційний механізм правового регулювання європейської інтеграції, вміння аналізувати практику рішень Суду ЄС та національних судів держав-членів;

здатність адаптувати та використовувати міжнародно-правові норми та принципи у національній правовій системі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти **повинні знати:**

Основні правові засади захисту персональних даних в ЄС;

Види персональних даних в ЄС та їх класифікацію;

Способи захисту персональних даних в ЄС;

Способи збору, використання, та передачі персональних даних в ЄС;

Політику ЄС в частині захисту персональних даних;

про співпрацю ЄС та України в контексті захисту персональних даних.

У процесі вивчення початкової дисципліни студенти **повинні вміти:**

виражати свої пропозиції щодо подальших кроків України в імплементації стандартів захисту персональних даних в ЄС в національне законодавство;

використовувати отримані знання на практиці у своїй роботі, при захисті інтересів компаній резидентів України при роботі з персональними даними резидентів ЄС;

тлумачити нормативно правові акти ЄС у сфері захисту персональних даних;

оцінювати стан відповідності національного законодавства стандартам ЄС;

орієнтуватися у фаховій рекомендованій літературі та опрацьовувати міжнародно-правові акти та національне законодавство.

Програмні результати навчання (ПРН):

проводити збір та аналіз матеріалів з різних джерел;

формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми;

вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних;

використовувати практику суду ЄС, інших міжнародних судових та арбітражних органів, теоретичні знання з міжнародного і національного права для обґрунтування і захисту власної позиції, захисту інтересів клієнта та в інших професійних сферах;

застосовувати набуті знання та вміння при вирішенні практичних завдань.

Навчальна дисципліна «Правові засади захисту персональних даних в ЄС» знаходиться в тісному зв'язку з навчальними дисциплінами: «Основи права ЄС», «Міжнародне публічне право», «Міжнародно-правовий захист прав людини».

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема № 1. Поняття персональних даних в ЄС (2 год.)

Основні завдання, система навчальної дисципліни «Правові засади захисту персональних даних в ЄС» та її значення для підготовки юристів-міжнародників в епоху ери цифрових технологій та глобалізації. Структура навчальної дисципліни «Правові засади захисту персональних даних в ЄС ». Огляд наукової і навчально-методичної літератури для вивчення навчальної дисципліни «Правові засади захисту персональних даних в ЄС ».

Поняття персональних даних в Європейському Союзі. Співвідношення понять «персональні дані», та «право на приватність». Основні тенденції розвитку захисту персональних даних в ЄС та Україні на сучасному етапі.

Тема № 2. Генезис захисту персональних даних у світі на прикладі ЄС, України та США (2 год.)

Ідея та передумови становлення інституту захисту персональних даних у світі.

Основні етапи становлення захисту персональних даних в Європейському Союзі.

Передумови до впровадження GDPR. Сучасний стан захисту персональних даних в ЄС.

Основні етапи становлення захисту персональних даних в Україні. Передумови до впровадження Закону України “Про Захист персональних даних”. Сучасний стан захисту персональних даних в Україні.

Основні етапи становлення захисту персональних даних в США. Передумови до впровадження California Privacy Rights Act (CPRA), Virginia Consumer Data Protection Act (VCDPA), Colorado Privacy Act (CPA), Utah Consumer Privacy Act (UCPA), Connecticut Data Privacy Act (CDPA) . Сучасний стан захисту персональних даних в США.

Тема № 3. Ключові принципи захисту персональних даних у Європейському Союзі (2 год.)

Поняття принципів законності, чесності та прозорості та їх ключові моменти. Принцип обмеження мети та його ключові моменти. Принцип мінімізації даних. Принцип точності даних. Принцип обмеження періоду зберігання даних . Принцип безпеки даних. Принцип підзвітності.

Тема № 4. Правовідносини у сфері захисту персональних даних

(4 год.)

Права суб'єктів даних. Право бути поінформованим. Право на виправлення. Право на видалення даних («право бути забутим»). Право на обмеження обробки. Право на мобільність даних. Право на заперечення. Автоматизоване прийняття рішень, в тому числі профайлінг. Засоби юридичного захисту, відповідальність, штрафи та відшкодування. Право на подання скарги до контролюючого органу. Право на ефективний засіб судового захисту. Відповідальність та право на відшкодування. Санкції. Правила законної обробки даних. Законні підстави обробки даних. Обробка особливих категорій даних (чутливі дані). Правила щодо безпеки обробки даних. Елементи безпеки даних. Конфіденційність. Повідомлення про порушення захисту персональних даних. Правила щодо підзвітності та сприяння відповідності. Спеціаліст із захисту персональних даних. Документування обробки даних. Оцінка впливу та попередня консультація. Кодекс поведінки. Сертифікація. Захист даних за призначенням та за замовчуванням.

Тема № 5. Міжнародна передача даних та потоки персональних даних (2 год.)

Характер передачі персональних даних. Вільний рух/потік персональних даних між державами-членами чи Договірними Сторонами. Передача персональних даних до третіх країн/несторін або до міжнародних організацій. Передача на підставі рішення про відповідність. Передача на підставі належних гарантій. Відступи в особливих ситуаціях. Передача на підставі міжнародних договорів.

Тема № 6. Окремі види персональних даних та їх відповідні правила захисту (2 год.)

Електронні комунікації. Дані про працевлаштування. Дані про стан здоров'я. Обробка персональних даних у дослідницьких та статистичних цілях. Фінансові дані.

Тема № 7. Сучасні виклики у сфері захисту персональних даних (2 год.)

Великі дані, алгоритми та штучний інтелект. Визначення великих даних, алгоритмів та штучного інтелекту. Оцінка переваг та ризиків великих даних. Питання, пов'язані із захистом персональних даних. Webs 2.0 та 3.0: соціальні мережі та інтернет речей. Визначення Webs 2.0 та 3.0.2.2 Збалансування переваг і ризиків. Проблемні питання стосовно захисту персональних даних.

3. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	ТЕМА	Кількість годин			
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Разом
Змістовний модуль 1					
1.	Поняття персональних даних в ЄС	2	4	6	
2.	Генезис захисту персональних даних у світі на прикладі ЄС, України та США	2	4	6	
3.	Ключові принципи захисту персональних даних у Європейському Союзі	2	4	6	
4.	Правовідносини у сфері захисту персональних даних	4	4	6	
5.	Міжнародна передача даних та потоки персональних даних	2	4	6	
6.	Окремі види персональних даних та їх відповідні правила захисту	2	4	6	
7.	Сучасні виклики у сфері захисту персональних даних	2	4	6	
	Всього за 1 семестр:	16	32	42	90

4. Плани семінарських занять

Тема 1. Поняття персональних даних в ЄС (4 год.)

1. Поняття захисту персональних даних.
2. Предмет захисту персональних даних.
3. Принципи захисту персональних даних.
4. Нормативне регулювання захисту персональних даних на прикладі ЄС, України, США.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література: 1,2,3.

Допоміжна (додаткова) література: 1,2,3.

Тема 2. Генезис захисту персональних даних у світі на прикладі ЄС, України та США (4 год).

1. Становлення та розвиток персональних даних в ЄС та етапи становлення його правового регулювання.
2. Становлення та розвиток персональних даних в Україні та етапи становлення його правового регулювання.
3. Становлення та розвиток персональних даних в США та етапи становлення його правового регулювання.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література: 4,5,6,7,8,9,10,11.

Допоміжна (додаткова) література: 3,6,8.

**Тема 3. Ключові принципи захисту персональних даних у
Європейському Союз (4 год.)**

1. Принципи законності, чесності та прозорості.
 - 1.2. Законність обробки.
 - 1.3. Чесність обробки.
 - 1.4. Прозорість обробки.
2. Принцип обмеження мети.
3. Принцип мінімізації даних.
4. Принцип точності даних.
5. Принцип обмеження періоду зберігання даних.
6. Принцип безпеки даних.
7. Принцип підзвітності.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література: 12,13,14,15,16.

Допоміжна (додаткова) література: 2,4.

Тема № 4 Правовідносини у сфері захисту персональних даних (4 год.)

Заняття № 1 (2 год.)

1. Права суб'єктів даних.
 - 1.1. Право бути поінформованим.
 - 1.2. Право на виправлення.
 - 1.3. Право на видалення даних («право бути забутим»).
 - 1.4. Право на обмеження обробки.
 - 1.5. Право на мобільність даних.

- 1.6. Право на заперечення.
- 1.7. Автоматизоване прийняття рішень, в тому числі профайлінг.
2. Засоби юридичного захисту, відповідальність, штрафи та відшкодування.
 - 2.1. Право на подання скарги до контролюючого органу.
 - 2.2. Право на ефективний засіб судового захисту.
 - 2.3. Відповідальність та право на відшкодування.
 - 2.4 Санкції.

Заняття №2 (2 год.)

- 1 Правила законної обробки даних.
 - 1.1. Законні підстави обробки даних.
 - 1.2. Обробка особливих категорій даних (чутливі дані).
 - 2.2. Правила щодо безпеки обробки даних.
 - 2.1. Елементи безпеки даних.
 - 2.2. Конфіденційність.
 - 2.3. Повідомлення про порушення захисту персональних даних.
3. Правила щодо підзвітності та сприяння відповідності.
 - 3.1. Спеціаліст із захисту персональних даних.
 - 3.2. Документування обробки даних.
 - 3.3. Оцінка впливу та попередня консультація.
 - 3.4. Кодекс поведінки.
 - 3.5. Сертифікація.
4. Захист даних за призначенням та за замовчуванням.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література: 17,18,19,20,21,22,23,24,25.

Допоміжна (додаткова) література: 7,5.

Тема № 5 Міжнародна передача даних та потоки персональних даних (4 год.)

1. Характер передачі персональних даних.
2. Вільний рух/потік персональних даних між державами-членами чи Договірними Сторонами.
 3. Передача персональних даних до третіх країн/несторін або до міжнародних організацій.
 - 3.1. Передача на підставі рішення про відповідність.
 - 3.2. Передача на підставі належних гарантій.
 - 3.3. Відступи в особливих ситуаціях.

3.4. Передача на підставі міжнародних договорів.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література: 26,27,28,29,30,31.

Допоміжна (додаткова) література: 4.

Тема № 6 Окремі види персональних даних та їх відповідні правила захисту (4 год.)

1. Електронні комунікації.
2. Дані про працевлаштування.
3. Дані про стан здоров'я.
4. Обробка персональних даних у дослідницьких та статистичних цілях.
5. Фінансові дані.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література: 32,33,34,35,36,37,38.

Допоміжна (додаткова) література: 9,10,4.

Тема № 7. Сучасні виклики у сфері захисту персональних даних (4 год.)

1. Великі дані, алгоритми та штучний інтелект.
 - 1.1. Визначення великих даних, алгоритмів та штучного інтелекту.
 - 1.2. Оцінка переваг та ризиків великих даних.
 - 1.3. Питання, пов'язані із захистом персональних даних.
2. Webs 2.0 та 3.0: соціальні мережі та інтернет речей.
 - 2.1. Визначення Webs 2.0 та 3.0.
 - 2.2. Збалансування переваг і ризиків.
 - 2.3. Проблемні питання стосовно захисту персональних даних.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література: 39,40,41,42,43,44,45,46.

Допоміжна (додаткова) література: 11,12.

6. Питання для самоконтролю

1. Відповідальність за порушення обробки персональних даних в Україні.
2. Вільний рух персональних даних між державами-членами ЄС.
3. Генеза персональних даних в ЄС.
4. Генеза персональних даних в Україні.
5. Засоби правового захисту персональних даних.

6. Кодекс поведінки під час обробки персональних даних.
7. Контроль за додержанням законодавства про захист персональних даних в Україні.
8. Обробка «чутливих даних».
9. Передача персональних даних до третіх країн.
10. Поняття Webs 2.0 та 3.0.
11. Поняття та предмет захисту персональних даних.
12. Права суб'єктів обігу персональних даних.
13. Правила обробки даних персональних даних.
14. Правова регламентація захисту персональних даних.
15. Правове регулювання захисту персональних даних в Україні.
16. Принцип безпеки персональних даних.
17. Принцип законності обробки персональних даних.
18. Принцип мінімізації під час обробки персональних даних.
19. Принцип обмеженого періоду зберігання персональних даних.
20. Принцип обмеження мети під час обробки персональних даних.
21. Принцип підзвітності під час обробки персональних даних.
22. Принцип прозорості обробки персональних даних.
23. Принцип точності під час обробки персональних даних.
24. Принцип чесності обробки персональних даних.
25. Принципи законності, чесності та прозорості у процесі захисту персональних даних
26. Принципи захисту персональних даних.
27. Санкції за порушення захисту персональних даних.
28. Суб'єкти у сфері захисту персональних даних.
29. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини у сфері захисту персональних даних.
30. Фахівець із захисту персональних даних.

7. Методи навчання

У ході викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на:

- формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності й відповідальності за навчальну працю;
- забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного та пошукового характеру);
- а також методи, пов'язані із контролем за навчальною діяльністю студентів.

Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, обговорення, дослідницькі проекти, підготовка та презентація індивідуальної роботи.

8.**Методи контролю**

Поточний контроль:

- усне опитування; перевірка тестових завдань; перевірка модульних завдань;
- перевірка письмових (індивідуальних, практичних) робіт, конспектів.

Підсумковий контроль: залік

9. Розподіл балів, що присвоюються студенту

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Правові засади персональних даних в ЄС» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі середнього арифметичного.

Поточний контроль знань студентів включає: контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на семінарських заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань. Протягом семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи з наданої викладачем тематики з подальшою його презентацією.

При виконанні самостійної роботи студент зобов'язаний дотримуватися правил щодо академічної доброчесності та безпосередньо недопущення плагіату.

При вивченні курсу «Правові засади персональних даних в ЄС» студент може набрати максимум 100 балів. Максимальна кількість балів за усі види роботи студента, описані у таблиці.

Контроль семінарських занять	Модульний контроль
60 балів	40 балів
За одне семінарське заняття студент може отримати максимум 5 балів . Усі бали за семінарські заняття сумуються, діляться на кількість балів та множаться на коефіцієнт 12.	

10. Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Дуже добре	Добре	
71-80	C	Добре		
61-70	D	Задовільно	Задовільно	
51-60	E	Достатньо		
0-50			Незадовільно	Незараховано

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні міжнародно-правових актів, національного

законодавства, судової практики, наукової та спеціальної літератури. Виконав усі індивідуальні завдання.

81-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базується на знанні предмету. Виконав усі індивідуальні завдання.

71-80 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах. Виконав усі індивідуальні завдання.

61-70 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу. Виконав не усі індивідуальні завдання.

51-60 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни. Виконав не усі індивідуальні завдання.

0-50 балів (незадовільно) - виставляється студенту, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з дисципліни. Виконав не усі індивідуальні завдання або взагалі нічого не зробив.

11. Рекомендована література

11. 1. Базова (основна) література:

1. Рішення ЄСПЛ у справі «Бернх Ларсен Холдинг АС» та інші проти Норвегії» (Bernh Larsen Holding AS and Others v. Norway), № 24117/08, від 14 березня 2013 р. Див. також рішення ЄСПЛ у справі «Ліберті та інші проти Сполученого Королівства» (Liberty and Others v. the United Kingdom), № 58243/00, від 1 липня 2008 р
2. Рішення Суду ЄС, об'єднані справи C-92/09 and C-93/09, «Volker und Markus Schecke GbR» та Хартмут Ейферт проти землі Гессен» (Volker und Markus Schecke GbR and Hartmut Eifert v. Land Hessen) [ВП], від 9 листопада 2010 р., п. 53.
3. Директива Європейського Парламенту та Ради (ЄС) 2016/680 27 квітня 2016 р. про захист фізичних осіб у зв'язку з обробкою персональних даних компетентними органами влади в цілях попередження, розслідування, виявлення кримінальних правопорушень та притягнення до відповідальності за їх вчинення або виконання кримінальних покарань та про вільне переміщення таких даних та скасування Рамкового рішення Ради 2008/977/ЈНА, ОЈ 2016 L 119.
4. Конвенція Ради Європи про захист фізичних осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних (Конвенція 108) була прийнята у 1981 році. 1995 року ЄС прийняв перший комплексний акт про захист персональних даних, а саме Директиву 95/46/ЕС «Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних».

5. Густінкс, П., ЄІЗПД Промови & Статті, Право ЄС з захисту персональних даних: Перегляд Директиви 95/46/ЄС та проєкт Загального регламенту про захист персональних даних, липень 2013 (EU Data Protection Law: the Review of Directive 95/46/EC and the Proposed General Data Protection Regulation).
6. Суд ЄС, об'єднані справи C-293/12 та C-594/12, «“Digital Rights Ireland Ltd.” проти Міністра зв'язку, морських та природних ресурсів та інших та Земельний уряд Каринтії та інші» (Digital Rights Ireland Ltd v. Minister for Communications, Marine and Natural Resources and Others and Kärntner Landesregierung and Others [ВП]), від 08 квітня 2014.
7. Рада Європи, Додатковий протокол до Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних щодо контрольних органів та транскордонних потоків даних, CETS No. 181, 2001. З прийняттям Оновленої Конвенції 108, цей Протокол більше не застосовується, оскільки його положення були оновлені та включені до Оновленої Конвенції 108.
8. Директива Європейського парламенту та Ради від 24 жовтня 1995 року 95/46/ЄС про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних, OJ 1995 L 281.
9. Посібник Робочої групи «Стаття 29» (2014) про виконання рішення Суду ЄС «ТОВ “Google Spain”, компанія “Google Inc.” проти Іспанського агентства захисту даних та Маріо Костеха Гонсалеса» C-131/12 (Guidelines on the implementation of the CJEU judgment on “Google Spain and Inc v. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD) and Mario Costeja González”) , РГ 225, Брюссель, від 26 листопада 2014 р. 92
10. Рішення ЄСПЛ у справі «“Axel Springer AG” проти Німеччини» (Axel Springer AG v. Germany) [ВП], № 39954/08, від 7 лютого 2012 р., пп. 90 та 91.
11. Про захист персональних даних : закон України від 01.06.2010 № № 2297-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
12. Хартія основних прав ЄС, стаття 8 (2); Загальний регламент захисту персональних даних, п. 40 та статті 6–9; Оновлена Конвенція 108, стаття 5 (2); Пояснювальна записка до Оновленої Конвенції 108, п. 41.
13. Рішення Суду ЄС, C-201/14, «Смаранда Бара та інші проти Національного фонду медичного страхування та інших» (Smaranda Bara and Others v. Casa Națională de Asigurări de Sănătate and Others), від 1 жовтня 2015р, пп. 28–46.
14. Загальний регламент захисту персональних даних, стаття 5 (1) (b); Оновлена Конвенція 108, стаття 5 (4) (b). Приклад таких національних положень у законі Австрії

Про захист персональних даних (Закон про конфіденційність), Федеральний вісник законів, № 165/1999, п. 46.

15. Рішення ЄСПЛ у справі «С. та Марпер проти Сполученого Королівства» (S. and Marper v. the United Kingdom) [ВП], №№ 30562/04 та 30566/04, від 4 грудня 2008 р.; див. також, наприклад, рішення ЄСПЛ у справі «М. М. проти Сполученого Королівства» (M.M. v. the United Kingdom), № 24029/07, від 13 листопада 2012 р.

16. Директива 2009/136/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 25 листопада 2009 р., яка доповнює Директиву 2002/22/ЄС «Про універсальні послуги та права користувачів стосовно електронних мереж зв'язку та послуг, Директива 2002/58/ЄС «Про обробку персональних даних та захист таємниці у секторі електронних комунікацій» та Регламент (ЄС) № 2006/2004 «Про співробітництво між національними органами влади, відповідальними за дотримання законів про захист прав споживачів», OJ 2009 L 337, с. 11.

17. Рішення Суду ЄС, С-473/12, «Професійний інститут агентів з нерухомості (ІРІ) проти Джеффри Енглберта та інших» (Institut professionnel des agents immobiliers (IPI) v. Geoffrey Englebert and Others), від 07 листопада 2013 р.

18. Рішення Суду ЄС, С-201/14, «Смаранда Бара та інші проти Національного фонду медичного страхування та інших» (Smaranda Bara and Others v. Casa Națională de Asigurări de Sănătate and Others) від 01 жовтня 2015 р.

19. Рішення Суду ЄС, об'єднані справи С-141/12 та С-372/12, «YS проти Міністра з питань імміграції, інтеграції та притулку» та «Міністр з питань імміграції, інтеграції та притулку проти М. та S.» (YS v. Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel and Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel v. M and S), від 17 липня 2014 р.

20. Рішення ЄСПЛ у справі «Чуботару проти Молдови» (Ciubotaru v. Moldova), № 27138/04, від 27 квітня 2010 р., пп. 51 та 59.

21. Рішення ЄСПЛ у справі «Джемалеттін Джанлі проти Туреччини» (Cemalettin Canli v. Turkey), № 22427/04, від 18 листопада 2008 р., пп. 33 та 42–43; рішення ЄСПЛ у справі «Даля проти Франції» (Dalea v. France), № 964/07, від 2 січня 2010 р.

22. Рішення ЄСПЛ у справі «Зегерштед-Віберг та інші проти Швеції» (Segerstedt-Wiberg and Others v. Sweden), № 62332/00, від 6 червня 2006 р., пп. 89 та 90; див. також, наприклад, рішення ЄСПЛ у справі «М. К. проти Франції» (M.K. v. France), № 19522/09, від 18 квітня 2013 р.

23. Робоча група «Стаття 29» (2014), Рекомендації щодо виконання рішення Суду ЄС «“Google Spain SL”, “Google Inc”. проти Іспанського агентства захисту даних

(AEPD) та Маріо Костеха Гонсалеса» С-131/12, РГ 225, Брюссель, від 26 листопада 2014 р.

24. Спеціальний комітет з питань захисту персональних даних (САНДАТА), Пояснювальна записка до Оновленої Конвенції про захист фізичних осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних, п. 79; там само, стаття 19.

25. Див. також рішення ЄСПЛ у справі «М. С. проти Швеції» (M.S. v. Sweden), № 20837/92, від 27 серпня 1997 (у якій медичні дані було повідомлено без згоди чи можливості висунути заперечення); рішення ЄСПЛ у справі «Леандер проти Швеції» (Leander v. Sweden), № 9248/81, від 26 березня 1987 р.; рішення ЄСПЛ у справі «Мослі проти Сполученого Королівства» (Mosley v. the United Kingdom), № 48009/08, від 10 травня 2011 р.

26. Директива (ЄС) 2016/680 Європейського Парламенту та Ради від 27 квітня 2016 р. щодо захисту фізичних осіб стосовно обробки персональних даних компетентними органами в цілях запобігання, розслідування, виявлення чи переслідування кримінальних правопорушень або виконання кримінальних покарань, а також вільний потік таких даних та скасування рамкового рішення Ради 2008/977/ЖНА, ОJ 2016 L119.

27. Європейська Комісія (2017), Комюніке Комісії до Європейського Парламенту та Ради «Обмін та захист персональних даних у глобалізованому світі», COM(2017)7 фінальне від 10 січня 2017 р., п. 6.

28. Європейська Комісія (2002), Рішення 2002/2/ЄС від 20 грудня 2001 р., прийняте відповідно до Директиви 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради (ЄС), щодо відповідного рівня захисту персональних даних, передбаченого Актом про захист персональної інформації та електронні документи Канади, ОJ 2002 L 2.

29. Рішення Європейської Комісії про впровадження (EU) 2016/1250 від 12 липня 2016 р., прийняте відповідно до Директиви 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради, щодо відповідності захисту, передбаченого системою «Щит приватності» (EU-U.S. Privacy Shield), ОJ L 207. Робоча група «Стаття 29» підтримала поліпшення, які передбачав механізм «Щит приватності» в порівнянні з рішенням «Безпечна гавань», та рекомендувала Європейській Комісії та державним органам США під час прийняття остаточного варіанту документів «Щит приватності» врахувати занепокоєння, висловлені в її Висновку РГ 238 щодо проєкту рішення про відповідність системи «Щит приватності» (EU-U.S. Privacy Shield). Втім було підкреслено низку невирішених проблем. Більше деталей див. Робоча група «Стаття 29», Висновок 01/2016 щодо проєкту рішення про відповідність системи «Щит приватності» (EU-U.S. Privacy Shield), прийнятий 13 квітня 2016 р., 16/EN РГ 238.

30. Європейська Комісія (2010), Рішення Комісії 2010/87 від 05 лютого 2010 р. про стандартні договірні положення для передачі персональних даних до процесорів, які мають осідок у третіх країнах, прийняте відповідно до Директиви 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради, ОJ 2010 L 39. На час підготовки посібника питання щодо використання стандартних договірних положень, як підстави для передачі персональних даних до США, перебувало на розгляді Верховного Суду Ірландії.
31. Директива (ЄС) 2016/681 Європейського Парламенту і Ради від 27 квітня 2016 р. про використання відомостей записів реєстрації пасажирів (РДП; PNR) для запобігання, виявлення, розслідування та переслідування тероризму та тяжких злочинів, ОJ 2016 L 119.
32. Директива 2002/58/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 12 липня 2002 стосовно обробки персональних даних і захисту приватності у сфері електронних комунікацій, ОJ 2002 L 201 (Директива про конфіденційність та електронні комунікації) із змінами, внесеними Директивою 2009/136/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 25 листопада 2009 про внесення змін до Директиви 2002/22/ЄС про універсальну послугу та права користувачів, що стосуються електронних комунікаційних мереж і послуг, Директиви 2002/58/ЄС стосовно обробки персональних даних і захисту приватності у сфері електронних комунікацій та Регламенту (ЄС) № 2006/2004 про співробітництво між національними органами влади, відповідальними за виконання законів про захист прав споживачів, ОJ 2009 L 337.
33. Директива 2009/136/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 25 листопада 2009 р. про внесення змін до Директиви 2002/22/ЄС про універсальну послугу та права користувачів, що стосуються електронних комунікаційних мереж і послуг, Директиви 2002/58/ЄС стосовно обробки персональних даних і захисту приватності у сфері електронних комунікацій та Регламенту (ЄС) № 2006/2004 про співробітництво між національними органами влади, відповідальними за виконання законів про захист прав споживачів, ОJ 2009 L 337.
34. Європейська Комісія (2017), «Комісія пропонує високий рівень правил приватності для всіх електронних комунікацій та оновлює правила захисту персональних даних для установ ЄС», пресреліз, від 10 січня 2017.
35. Рішення ЄСПЛ у справі «Барбулеску проти Румунії» (Bărbulescu v. Romania [GC]), № 61496/08, від 05 вересня 2017 р., п. 121.
36. Регламент (ЄС) № 536/2014 Європейського Парламенту і Ради від 16 квітня 2014 р. щодо клінічних випробувань лікарських засобів для вживання людьми

та скасування Директиви 2001/20/ЕС (Регламент щодо клінічних випробувань), OJ 2014 L 158.

37. Рада Європи, Комітет міністрів (2016), Рекомендація Rec(2016)8 державам-учасникам щодо обробки персональних даних, які пов'язані зі станом здоров'я, в цілях страхування, в тому числі даних, отриманих в результаті проведення генетичних тестів, від 26 жовтня 2016 р.

38. Рада Європи, Консультативний Комітет Конвенції 108 (2014), Висновок щодо значення для захисту персональних даних механізмів автоматичного міждержавного обміну даними в адміністративних та податкових цілях, від 04 червня 2014 р.

39. Рада Європи, Консультативний Комітет Конвенції 108, Рекомендації щодо захисту фізичних осіб стосовно обробки персональних даних у світі великих даних, T-PD(2017)01, Страсбург, від 23 січня 2017 р.

40. Європейський Парламент (2017), Резолюція про значення великих даних для основних прав: приватність, захист персональних даних, відсутність дискримінації, безпека та правозастосування закону (P8_TA-PROV(2017)0076, Страсбург, від 14 березня 2017 р.

41. Європейська Комісія, Комюніке Комісії до Європейського Парламенту, Ради, Європейського соціально-економічного комітету та Регіонального комітету щодо процвітаючої економіки даних COM(2014) 442 остаточне, Брюссель, від 02 липня 2014 р.

42. Рада Європи, Консультативний Комітет Конвенції 108, Рекомендації щодо захисту фізичних осіб стосовно обробки персональних даних у світі Великих даних, від 23 січня 2017 р., на сторінці 2; Європейська Комісія, Комюніке Комісії до Європейського Парламенту, Ради, Європейського соціально-економічного комітету та Регіонального комітету щодо процвітаючої економіки даних COM(2014) 442 остаточне, Брюссель, від 02 липня 2014 р., на сторінці 4; Міжнародний союз електрозв'язку (2015), Рекомендація Y.3600. Великі дані – Вимоги та можливості хмарних обчислень.

43. Стюарт Рассел та Пітер Норвінг, Штучний інтелект: Сучасний підхід (2-ге вид.), 2003, Аппер Садл Рівер, Нью Джерсі: Прентіс Хол, сторінка 27, 32–58, 968–972; Стюарт Рассел та Пітер Норвінг, Штучний інтелект: Сучасний підхід (3-тє вид.), 2009, Аппер Садл Рівер, Нью Джерсі: Прентіс Хол, с. 2.

44. Резолюція Європейського Парламенту від 14 березня 2017 р. про значення великих даних для основних прав: приватності, захисту персональних даних, недискримінації, безпеки та правозастосування (2016/2225 (INI)).

45. Рада Європи, Комітет міністрів, Рекомендація CM/Rec(2018)2 Комітету міністрів державамучасницям про роль та обов'язки інтернет-посередників, від 07 березня 2018 р.

46. Європейська Комісія, Робочий документ персоналу Комісії, Поширення інтернету речей в Європі, SWD(2016) 110, від 19 квітня 2016 р.

11.2. Допоміжна (додаткова) література:

1. Воррен, С. і Брандейс, Л. (1890), «Права на приватність», Гарвардський юридичний журнал (Harvard Law Review), Том 4, № 5, С. 193–220.
2. Гарріс, Д., О'Бойл, М., Ворбрік, Ц. і Бейтс, Е. (2009), Право Європейської конвенції з прав людини, Оксфорд, Видавництво «Oxford University Press».
3. Гіймайнс, Г. (2016), Європейський Союз як охоронець інтернет-приватності – історія статті 16 ДФЄС, Видавництво «Springer».
4. Гонсалес Фустер, Г. (2014), Виникнення права на захист персональних даних як фундаментального права в ЄС, Видавництво «Springer».
5. Дельгадо, Л. (2008), Приватність та захист персональних даних в Європейському Союзі, Мадрид, Видавництво «Dykinson S. L.».
6. Десжен-Пасану, Г. (2012), Захист інформації персонального характеру, Париж, Видавництво «LexisNexis».
7. Ді Мартіно, А. (2005), Захист персональних даних у європейському праві, Баден-Баден, Видавництво «Nomos».
8. Феретті, Федеріко (2012), «Європейська перспектива щодо згоди на обробку персональних даних через реконцептуалізацію європейського «дзеркала» захисту персональних даних після Лісабонської угоди: серйозне ставлення до прав», Європейський журнал приватного права (European Review of Private Law), Том 20, № 2, с. 473–506.
9. Бем, Ф. (2012), Обмін інформацією та захист персональних даних у просторі свободи, безпеки та справедливості. На шляху до гармонізованих принципів захисту персональних даних для обміну інформацією на рівні ЄС, Берлін, Видавництво «Springer».
10. Блазі Касагран, К. (2016), Глобальний захист персональних даних у сфері правопорядку, перспектива ЄС, Лондон, Видавництво «Routledge».
11. Констадінідес, Т. (2011), Знищення демократії під приводом її захисту? Директива про зберігання персональних даних, стан нагляду та наша конституційна екосистема, журнал «Європейський юридичний огляд», Том 36, № 5, с. 722–776.

11. Розмарі, Дж. і Гамільтон, А. (2012), Законодавство і практика захисту персональних даних, Лондон, Видавництво «Sweet & Maxwell».
12. Ель Емам, Х. та Альварес, К. (2015), «Критична оцінка Висновку Робочої групи «Стаття 29» 05/2014 про методи анонізації», журнал «Міжнародне право приватності даних» (International Data Privacy Law), Том 5, № 1, с. 73–87.